

Ympäristöministeriö
 kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: YM16/400/2017

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUUTTAMISESTA

Yleistä

Keskisuuria polttolaitoksia koskeva direktiivi (EU) 2015/2193 annettiin 25.11.2015 ja siinä asetetaan päästöraja-arvot vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin polttolaitosten rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöille. Päästöraja-arvoilla pyritään vähentämään tähän kokoluokkaan kuuluvien polttolaitosten ilmaan joutuvien päästöjen aiheuttamia ympäristö- ja terveyshaittoja. Päästöraja-arvojen lisäksi keskisuuria polttolaitoksia koskeva direktiivi sisältää myös muita, esimerkiksi päästöjen tarkkailuun ja valvontaan sekä raportointiin liittyviä velvoitteita.

Tällä hallituksen esityksellä ympäristönsuojelulain muuttamisesta on tarkoitus panna täytäntöön lakitason sääntelyä edellyttävät direktiivin velvoitteet. Sen sijaan direktiivin yksityiskohtaiset velvoitteet tullaan sisällyttämään myöhemmin annettavaan asetukseen.

Euroopan unionin komissiolle toimitettavat kertomukset

Direktiivin 11 artikla sisältää jäsenvaltiolle osoitettuja raportointivelvoitteita. Raportointikertoja olisi yhteensä kolme. Jäsenvaltioiden on viimeistään 1 päivänä lokakuuta 2026 ja viimeistään 1 päivänä lokakuuta 2031 toimitettava komissiolle kertomus, joka sisältää laadullisia ja määrällisiä tietoja direktiivin täytäntöönpanosta.

Ensimmäiseen eli viimeistään 1.10.2026 toimitettavaan kertomukseen on sisällytettävä arvio keskisuurista polttolaitoksista peräisin olevista rikkidioksidin, typen oksidien ja hiukkasten vuotuisista kokonaispäästöistä laitostyypeittäin, polttoainetyypeittäin ja kapasiteettiluokittain. Lisäksi jäsenvaltioiden on myös toimitettava komissiolle viimeistään 1.1.2021 kertomus, joka sisältää arvion keskisuurista polttolaitoksista peräisin olevista hiilimonoksidin vuotuisista kokonaispäästöistä ja käytettävissä olevat tiedot hiilimonoksidipäästöjen pitoisuudesta polttoainetyypeittäin ja kapasiteettiluokittain.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä ympäristönsuojelulakiin (106 h §), jonka mukaan "Suomen ympäristökeskuksesta annetun lain (1069/2009) 1 §:n nojalla annettuun määräykseen perustuen Suomen ympäristökeskus huolehtii keskisuuria polttolaitoksia koskevan direktiivin 11 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten kertomusten laatimisesta ja niiden toimittamisesta Euroopan unionin komissiolle."

Perusteluissa todetaan, että uudessa 106 h §:ssä säädettäisiin Euroopan unionin komissiolle toimitettavista kertomuksista. Pykälä olisi sisällöltään lähinnä informatiivinen ja sillä varmistettaisiin 11 artiklan (kertomukset) riittävä täytäntöönpano.

Hallituksen esityksessä todetaan, että Suomen ympäristökeskukselle osoitettu tehtävä huolehtia keskisuuria polttolaitoksia koskevan direktiivin 11 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten kertomusten laatimisesta ja niiden toimittamisesta Euroopan unionin komissiolle lisäksi hallinnollisia tehtäviä Suomen ympäristökeskuksessa. Kyseisen raportoinnin vaatimaa henkilöstövoimavaratarvetta ei esityksessä ole kuitenkaan pystytty arvioimaan.

Suomen ympäristökeskuksen kanta

Suomen ympäristökeskus ei pidä tarkoituksenmukaisena säätää ympäristönsuojelulaisissa SYKEN tehtäväksi keskisuuria polttolaitoksia koskevan direktiivin 11 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten kertomusten laatimista ja niiden toimittamista Euroopan unionin komissiolle. Direktiivin 11 artikla asettaa raportointivaatimuksen jäsenvaltiolle eikä raportoinnista vastaavan toimielimen nimeämistä vaadita. SYKE laatii vuosittain lukuisia EU:n direktiivien mukaisia kertomuksia, mutta niistä on säädetty lain tasolla ainoastaan alusjätedirektiivin toimeenpanon osalta ja asetustasolla ainoastaan kaivannaisjätedirektiivin ja kaatopaikkadirektiivin osalta. Valtaosaltaan SYKEN tekemistä EU-raportoinneista sovitaan ympäristöministeriön ja SYKEN välisissä tulosso-
pimuksissa ja niihin liittyvissä toimeenpanosuunnitelmissa.

Valtion hallinnon uudistukseen liittyen SYKEN julkisia hallintotehtäviä kuten direktiivien raportointeja tarkas-
tellaan erillisessä työryhmässä syksyllä 2017. SYKEN EU:n komissiolle nykyisin tekemiä raportointeja saate-
taan tulevaisuudessa hoitaa muissa organisaatioissa. Esimerkiksi suurten polttolaitosten EU-raportointi, josta
SYKE on toistaiseksi vastannut, on EU-tasolla päätetty yhdistää tällä hetkellä ELY-keskusten ja KEHA-
keskuksen hoitamaan PRTR-asetuksen mukaiseen raportointiin. Raportoinnista vastaavien tahojen nimeä-
misessä on keskeistä ottaa huomioon, että ko. taho kykenee tehokkaasti kehittämään ja hyödyntämään ra-
portoinnissa tarvittavia tietojärjestelmiä.

Suomen ympäristökeskus katsoo, että keskisuuria polttolaitoksia koskevan direktiivin mukaisten kertomusten
laatimisesta ja toimittamisesta komissiolle voidaan sopia SYKEN ja ympäristöministeriön välillä erikseen eikä
sitä varten ole tarkoituksenmukaista laatia säännöstä ympäristönsuojelulakiin. Tällöin voidaan myös mahdol-
liset tulevaisuuden muutostarpeet toteuttaa mahdollisimman joustavasti ja tehokkaasti. Muilta osin Suomen
ympäristökeskuksella ei ole huomautettavaa hallituksen esitykseen.

Johtaja

Jyri Seppälä

Tutkimusinsinööri

Mikko Savolahti